

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства

23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

Звільнення із служби передбачається ст. 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», зміни до якого було набрали чинності 18 травня 2024 року [1]. При цьому немає значення коли саме військовослужбовця було звільнено з полону.

З початку широкомасштабного російського вторгнення з полону повернулося 3956 українців. Переважна більшість з них — військовослужбовці. Після полону військовослужбовці можуть отримати додаткову відпустку терміном на 90 днів, якщо він бажає продовжити службу. Така відпустка не поділяється на частини, і під час неї продовжує нараховуватися грошове забезпечення. Відкликати з такої відпустки можуть лише за згодою військовослужбовця. Також звільнені мають право на одноразову допомогу у 100 тисяч гривень. Військовослужбовці які прийняли рішення звільнитися із військової служби мають на це повне право. Для того щоб звільнитися із служби потрібно підготувати нотаріально посвідчені копії таких документів: паспорт; ідентифікаційний код; довідка про перебування в полоні, або документ, що підтверджує факт перебування в полоні. Щоб отримати таку довідку потрібно звернутися із заявою викладеній у довільній формі у Міністерство оборони України або в інший центральний орган виконавчої влади, який керує військовим формуванням військового або ж правоохоронним органом чи державним органом спеціального призначення [2].

Як відбувається процедура звільнення із служби: для початку потрібно підготувати рапорт та додати до нього копії зібраних документів. Додатково рапорт подається прямому командирі підрозділу в якому служив військовослужбовець. Командир має погодити рапорт, провести бесіду щодо звільнення та скласти аркуш бесід, якщо є необхідність додатково підготовлюється розрахунок вислуги років. Тим часом керівництво військової частини організовує обстеження військовополоненого у військово-лікарській комісії. Далі, після прийняття рішення, військового мають розрахувати та виключити з переліку особового складу військової частини. Потім полоненому треба прийти у п'ятиденний термін після звільнення до ТЦК за місцем проживання, щоб стати на військовий облік [3].

Отже, звільнення із військової служби це клопіткий процес, який займає вдосталь часу, а також потребує відповідної правової допомоги. Також потрібно зазначити, що необхідно забезпечити чіткий та прозорий механізм звільнення, який враховує фізичний та психологічний стан військовослужбовців. Комплексна підтримка, включаючи медичну, психологічну та соціальну реабілітацію, є ключовою для їхньої успішної реінтеграції в суспільство. Держава повинна гарантувати повний юридичний захист прав звільнених з полону, забезпечуючи їм необхідну допомогу та підтримку на всіх етапах цього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII: станом на 17 січ. 2025 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 04.04.2025).
2. Як звільнитися з військової служби після полону: порядок дій та пакет документів - 20 хвилин. 20 хвилин - Новини Вінниці. URL:<https://vn.20minut.ua/Podii/yak-zvilnitisya-z-viyskovoyi-sluzhbi-pislya-polonu-poryadok-diy-ta-pak-11945942.html> (дата звернення: 04.04.2025).
3. Звільнені з полону: на що мають право військові. Армія Inform – Інформаційне агентство Армія Inform. URL:<https://armyinform.com.ua/2025/01/04/zvilneni-z-polonu-na-shho-mayut-pravo-viyskovi-2/> (дата звернення: 04.04.2025).

УДК 347.73:336.76

ПРОКОФ'ЄВ М.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ТЕРЕЩУК М.М.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті досліджено сучасний стан правового регулювання фондового ринку України, виявлено основні

проблеми його розвитку, визначено напрями вдосконалення законодавства з урахуванням європейських інтеграційних процесів та цифрових трансформацій.

Ключові слова: фондовий ринок, ринки капіталу, правове регулювання, інвестор, НКЦПФР, ESG, MiFID II, фінансова інфраструктура.

Фондовий ринок є ключовим інструментом мобілізації інвестиційних ресурсів в економіку, розвитку корпоративного сектору та забезпечення економічного зростання. Його ефективність залежить від рівня правового регулювання, що визначає правила гри для всіх учасників ринку. Україна, як держава з трансформаційною економікою та євроінтеграційними прагненнями, активно модернізує систему правового забезпечення функціонування ринку капіталу.

Нормативно-правову основу регулювання фондового ринку в Україні складає Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» № 738-IX від 19.06.2020 [1]. Цей документ значно розширив попередню правову базу, гармонізував положення з нормами Європейського Союзу (Директиви MiFID II, MiFIR, EMIR), деталізував регулювання професійної діяльності на ринку капіталу, передбачив запровадження нових фінансових інструментів, підвищив рівень захисту прав інвесторів.

Вагоме місце у правовому регулюванні займає діяльність Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), повноваження якої визначено Законом України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» [2]. Комісія здійснює ліцензування, нормативне регулювання, контроль за професійною діяльністю на ринку капіталу. Упродовж 2020–2024 рр. вона запровадила низку змін у напрямку цифровізації, включаючи автоматизацію процедур нагляду (RegTech) та розвиток цифрових сервісів для інвесторів.

Попри зазначене, фондовий ринок в Україні залишається малокапіталізованим, із незначним обсягом торгів та обмеженою кількістю емітентів. Цьому сприяє низка факторів: нерозвинена фінансова культура населення, недовіра до біржових механізмів, непрозорість окремих емітентів, складність регуляторних процедур [3, с. 118].

Поряд з цим, в Україні реалізується стратегія розвитку фінансового сектору до 2025 року, яка передбачає створення умов для запуску інституційних інвесторів, дерегуляцію окремих процедур, розширення інструментів фінансування через фондовий ринок, розвиток «зеленого» фінансування [4]. ESG-принципи (екологічні, соціальні та управлінські стандарти) поступово впроваджуються у діяльність фінансових установ, що відповідає глобальним трендам.

Окремої уваги заслуговує гармонізація з *acquis communautaire* ЄС, зокрема імплементація норм MiFID II, яка забезпечує захист прав споживачів фінансових послуг, прозорість ціноутворення, розмежування брокерської та дилерської діяльності. Також Україна приєднується до міжнародних стандартів корпоративного управління, передбачених ОЕСР.

Цифрова трансформація фондового ринку спричиняє зміну регуляторного підходу: НКЦПФР створює регуляторну «пісочницю» для фінтех-компаній, що дозволяє протестувати нові фінансові продукти без ризику порушення законодавства. Крім того, актуальними є ініціативи щодо токенизації активів, запровадження смарт-контрактів і застосування технологій блокчейн [5].

Перспективи розвитку фондового ринку України тісно пов'язані з подальшим оновленням законодавчої бази, удосконаленням наглядових механізмів, забезпеченням фінансової інклюзії та підвищенням прозорості. Підтримка національних емітентів у виході на міжнародні біржі, формування сприятливого інвестиційного клімату, розвиток фінансової грамотності населення — ключові завдання найближчих років.

Отже, у перспективі розвиток фондового ринку України має спиратися на такі засади: правова визначеність, відкритість, цифровізація, прозора податкова політика,

фінансова інклюзія та активна участь інституційних інвесторів. Важливим є також створення умов для участі українських компаній у міжнародних біржових індексах, що сприятиме припливу капіталу та підвищенню рівня корпоративної відповідальності.

Таким чином, ефективне правове регулювання фондового ринку в Україні є ключовим чинником для створення конкурентоспроможного, стабільного та інтегрованого у світову фінансову систему ринку капіталу. Надалі важливо забезпечити системну гармонізацію норм, удосконалення механізмів нагляду та запровадження інноваційних ринкових інструментів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 19 черв. 2020 р. № 738-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 46. Ст. 405.
2. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 51. Ст. 292.
3. Таран С.М. Правове регулювання фондового ринку в Україні: проблеми та шляхи удосконалення. Юридичний вісник України. 2023. № 2. С. 116–120.
4. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. НБУ, НКЦПФР, Мінфін та ін. Київ, 2020. 38 с.
5. Сахарук Т.А., Коваль А.С. Технології цифровізації в регулюванні ринку капіталу: міжнародний досвід та перспективи для України. Підприємництво, господарство і право. 2024. № 1. С. 45–50.

УДК 342.95

ПУСЬ Д.Ю., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **МАКАРЧУК В.В.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ БІЖЕНЦЯ В УКРАЇНІ

В тезах розглядаються деякі правові аспекти правового статусу біженця в Україні.

Ключові слова: правовий статус, біженець, притулок, Державна міграційна служба України.

Міграційне право України регулює питання переміщення осіб через кордон, набуття статусу громадянства, легального проживання іноземців, а також надання притулку та статусу біженця. У сучасних умовах, з огляду на збройні конфлікти, політичні переслідування та економічну нестабільність у світі, питання надання притулку стає дедалі актуальнішим.

Так, поняття «правовий статус» в більшій мірі виражає формально-юридичний бік стану суб'єкта і визначається як факт-стан [1, с. 19], особливо враховуючи їхні права в певній сфері та обов'язки по відношенню до України.

Основними нормативними актами, що регулюють питання біженства та притулку в Україні, є: Конституція України (ст. 26, 92, 106) – гарантує право на притулок [2]; Закон України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту” (2011 р.) – визначає процедуру надання статусу біженця та захисту [3]; Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” (2011 р.) – регулює права іноземців, включаючи шукачів притулку [4]; Женевська конвенція про статус біженців (1951 р.) та Нью-Йоркський протокол (1967 р.) – міжнародні зобов'язання України щодо захисту біженців [5].

В Україні існує кілька видів правового захисту для осіб, які змушені залишити свою країну:

Статус біженця – надається особам, які через обґрунтовані побоювання переслідування за расовою, релігійною, національною ознакою, належністю до певної соціальної групи або політичних переконань не можуть повернутися до своєї країни.

Додатковий захист – надається тим, хто не підпадає під критерії біженця, але має

Підвисоцька Н.В., Макарчук В.В. Правові підстави звільнення військовослужбовців зі служби після полону.....	64
Прокоф'єв М.О., Терещук М.М. Особливості правового регулювання фондового ринку в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.....	65
Путь Д.Ю., Макарчук В.В. Деякі правові аспекти правового статусу біженця в Україні.....	67
Салій О.І., Сімакова С.І. Правові аспекти здійснення судового контролю за досудовим розслідуванням.....	69
Смуток Д.Є., Сімакова С.І. Особливості розслідування кримінальних правопорушень відносно неповнолітніх.....	70
Старікова С.О., Настіна О.І. Самовільне зайняття земельної ділянки: правові наслідки та шляхи вирішення проблеми.....	71
Степанець В.М., Макарчук В.В. Правові підстави надання відстрочки від призову на військову службу військовозобов'язаним, які мають одного із своїх батьків з інвалідністю.....	73
Суховецька І.В., Макарчук В.В. Право на повернення: юридичні аспекти реінтеграції депортованих українських дітей.....	74
Татару І.В., Макарчук В.В. Поняття та види юридичної відповідальності у міграційній сфері.....	77
Сергєєв О.В., Малишко І.В. Вплив війни на державне регулювання аграрної сфери в Україні.....	78
Слободянюк В.С., Малишко І.В. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників України та Європейського союзу.....	80
Терещук Р.М., Терещук М.М. Особливості конституційно-правового статусу міських голів: досвід країн Східної Європи.....	81
Трусова А.К., Макарчук В.В. Кібербезпека у збройних силах України.....	82
Федорова Н.С., Макарчук В.В. Правовий статус жінки під час війни.....	84
Фурдецька А.І., Малишко І.В. Правове регулювання ресурсно-екологічних обов'язкових платежів в Україні.....	86
Цимбаленко Н.В., Макарчук В.В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини середньої тяжкості: правовий аспект.....	88
Чеснокова А.О., Макарчук В.В. Порушення прав людини під час воєнного стану.....	89
Шуляк Я.І., Макарчук В.В. Правові підстави відношення громадян України до військової служби.....	92
Гнатенко Д.Р., Ковальчук І.В. Міжнародний досвід державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників Європейського союзу.....	94
Сердюк В.В., Ковальчук І.В. Зміни в антикорупційному законодавстві України: виклики та перспективи.....	96
Атаманенко С.М., Ковальчук І.В. Міжнародний досвід державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників США.....	97
Придатченко М.Ю., Малишко І.В. Європейський досвід дорадчих служб і перспективи його адаптації в Україні.....	99
Фурдецька А.І., Мельник В.О. Правове регулювання сільського зеленого туризму в Україні.....	102